

LİBYA ÜLKE RAPORU

2016

TEMEL BİLGİLER

Ülke Adı: Libya Devleti

Yüzölçümü: 1 759 540 km²

Yönetim Biçimi: Ulusal Mutabakat Hükümeti

Ulusal Mutabakat Hükümeti Başkanlık Konseyi Başkanı ve Başbakan: Fayez AL-SARRAJ
(Başkanlık 30 Mart 2016'dan beri, Başbakanlık 5 Nisan 2016'dan beri)

Bağımsızlık Tarihi: 24 Aralık 1951 tarihinde Birleşmiş Milletler yönetiminden bağımsızlığını kazanmıştır.

Başkent: Trablus

Başlıca Şehirler: Bingazi, Misurata, Sirte

Din: Müslüman % 97

Dil: Arapça (resmi dil)

DEMOGRAFIK VERİLER

Nüfus: 6.2 milyon

Nüfus Artış Oranı: % 2.2

Nüfus Yapısı

0-14 yaş	% 27.7
15-64 yaş	% 68.4
65 yaş ve üstü	% 3.9

DİPLOMATİK TEMSİLCİLER

T.C Trablus Büyükelçisi: Ahmet Aydın DOĞAN

T.C Misurata Başkonsolosu: Şenol SEVİM

T.C. Trablus Ticaret Müşaviri: Yusuf YILDIZ

Libya Ankara Büyükelçisi: Abdurrazak Mukhtar Ahmed ABDULGADER

Libya İstanbul Başkonsolosu: Aref A. B. ABUHAJAR

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

Para Birimi: Libya Dinarı (LYD)

GSYİH: 41.1 milyar dolar

Reel Ekonomik Büyüme: % - 24

Enflasyon Oranı: % 2.6

Kişi Başına Düşen Milli Gelir: 6 570 dolar

İşgücü: 1.1 milyon

İşsizlik Oranı: % 30

İhracat: 10.5 milyar dolar

İthalat: 11.2 milyar dolar

GENEL EKONOMİK DURUM

Libya, Dünya Bankası'nın "İş Yapma Kolaylığı 2016" raporunda 189 ülke arasında 188'inci sırada yer almaktadır (189'uncu Eritre'dir). Avrupa'daki birçok ülke yatırımcılarına şu an için Libya'ya yatırım yapmamalarını tavsiye etmektedir.

Afrika'nın en zengin ülkelerinden biri olan Libya'da 2011 yılında başlayan ve uzunca bir süre devam eden iç karışıklıklar sonucunda ekonomi küçülmüş, kişi başına düşen gelir azalmış, enflasyon yükselmiştir ve yabancı yatırımcılar ülkeyi terk etmiştir.

Libya ekonomisinin temel belirleyicisi petrol ve doğalgazdır. Ülke ihracatın % 98'i hidrokarbon ürünlerinden elde edilen gelire dayanmaktadır.

Tarım sektörü ekonomide önemli bir paya sahip değildir. Çölleşme tarımsal üretimi ve verimliliği olumsuz etkilemektedir. Tarım faaliyetleri sadece Akdeniz kıyı şeridi ile iç bölgelerde yer altı su kaynaklarının bulunduğu vahalarda yapılmaktadır. Başlıca tarım ürünleri buğday, arpa, hurma, zeytin ve narenciyedir.

Libya hükümeti petrol ve doğal gazla olan bağılılığı kırmak için ekonomiyi çeşitlendirmeyi hedeflemekte, konut, yol, otel ve diğer altyapı yatırımları ile ülkeyi yatırımcılar için yeniden cazip hale getirmeyi amaçlamaktadır.

GSYİH'IN SEKTÖREL DAĞILIMI (2015)	
TARIM	% 1.8
SANAYİ	% 40.2
HİZMETLER	% 58

İŞGÜCÜNÜN SEKTÖREL DAĞILIMI (2015)	
TARIM	% 17
SANAYİ	% 23
HİZMETLER	% 59

FIRSATLAR VE ZORLUKLAR

Fırsatlar

- Kuzey Afrika’da Akdeniz’e kıyısı olması özelliği ile Avrupa ile Afrika ülkeleri arasında jeostartejik bir konuma sahiptir.
- Afrika’daki en büyük ham petrol rezervlerine sahiptir.

Zorluklar

- Libya Dünya Bankası’nın “İş Yapma Kolaylığı 2016” raporunda 189 ülke arasında 188’inci sırada yer almaktadır.
- Ağır işleyen bürokrasi nedeni ile iş kurma prosedürleri 1 aydan uzun sürmektedir.
- Politik istikrar eksikliği ve güvenli bir yatırım ortamı olmayışı, yatırımcılar için endişe yaratmaktadır.
- Ekonomisi petrol ve doğal gazı bağımlı olduğu için, dış dalgalanmalara açık haldedir.
- Bankacılık sistemi modernizasyondan oldukça uzaktır.

LİBYA’NIN DIŞ TİCARETİ

BAŞLICA İHRACAT YAPTIĞI ÜLKELER (2014)

İTALYA	% 17.7
FRANSA	% 13.1
ALMANYA	% 11.9
HOLLANDA	% 8.5
İSVİÇRE	% 6.1
İSPANYA	% 6

Başlıca İhraç Ürünleri

- Ham petrol
- Petrol ürünleri
- Doğal gaz
- Kimyasallar

BAŞLICA İTHALAT YAPTIĞI ÜLKELER (2014)

İTALYA	% 15.1
ÇİN	% 12.3
TÜRKİYE	% 11.8
MISIR	% 5.7
GÜNEY KORE	% 5.1
TUNUS	% 4.7

Başlıca İthal Ürünleri

- Makinalar
- Yarı mamül ürünler
- Gıda ürünleri
- Ulaştırma araçları
- Tüketim malları

LİBYA VE TÜRKİYE ARASI TİCARET VERİLERİ

* Libya T.C. Ekonomi Bakanlığı'nca 2016 – 2017 dönemi öncelikli ülkelerden biri olarak belirlenmiştir.

Türkiye ile Libya Arasındaki Başlıca Anlaşmalar

- İşgücü Anlaşması
- Sosyal Güvenlik Anlaşması
- İktisadi İşbirliği ve Ticaret Anlaşması
- Bilimsel ve Teknik İşbirliği Anlaşması
- Ticari ve Mali İşbirliği Anlaşması
- İktisadi, Sınai ve Zirai İşbirliği Protokolü
- Tarım Alanına İlişkin Mutabakat Zabtı
- Ulaştırma ve İşbirliği Protokolü
- Afrika'da Ortak Yatırımlarla İlgili Mutabakat Zabtı
- Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması
- Vize Muafiyeti Anlaşması (Türkiye Libya vatandaşlarına yönelik muafiyeti askıya almıştır)

TÜRKİYE - LİBYA ARASI İHRACAT-İTHALAT GENEL VERİLER (\$)

	İHRACAT	İTHALAT	DENGE	HACİM
2013	2.753.095.645,00	303.957.159,00	2.449.138.486,00	3.057.052.804,00
2014	2.059.898.194,00	243.756.449,00	1.816.141.745,00	2.303.654.643,00
2015	1.419.759.829,00	195.795.977,00	1.223.963.852,00	1.615.555.806,00
2016	906.107.194,00	161.021.128,00	745.086.066,00	1.067.128.322,00

SAKARYA - LİBYA ARASI DIŞ TİCARET (\$)

	İHRACAT	İTHALAT	DENGE	HACİM
2013	24.649.369,00	0,00	24.649.369,00	24.649.369,00
2014	20.162.199,00	0,00	20.162.199,00	20.162.199,00
2015	5.536.380,00	0,00	5.536.380,00	5.536.380,00
2016	2.708.877,00	9.998,00	2.698.879,00	2.718.875,00

Kaynak: TÜİK

TÜRKİYE'NİN LİBYA'YA İHRAÇ ETTİĞİ BAŞLICA ÜRÜNLER (2015)	
ÜRÜNLER	İHRAÇ EDİLEN MİKTAR (\$)
Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları vb.	144 504 236
Plastikler ve mamülleri	127 456 067
Kıymetli ve yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller	98 542 474
Elektrikli makina ve cihazlar	85 382 597
Demir ve çelik	80 395 695
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar	79 756 305
Halılar, yer kaplamaları	76 932 839

TÜRKİYE'NİN LİBYA'DAN İTHAL ETTİĞİ BAŞLICA ÜRÜNLER (2015)	
ÜRÜNLER	İTHAL EDİLEN MİKTAR (\$)
Mineral yakıtlar, yağlar	58 855 485
Kıymetli ve yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller	56 238 183
Gübreler	18 253 530
Alüminyum, alüminyumdan eşya	17 420 039
Demir ve çelik	13 899 709
Balıklar, kabuklu hayvanlar	11 282 571
Bakır, bakırdan eşya	10 104 387

TÜRKİYE'DE FAALİYET GÖSTEREN LİBYA SERMAYELİ FİRMALAR

31 Aralık 2015 tarihi itibarıyla Türkiye'de 525 adet Libya sermayeli firma faaliyet göstermektedir,

NOTLAR

* THY'nin Libya'nın Bingazi, Misrata, Sebha ve Trablus şehirlerine olan direkt uçuşları, güvenlik gerekçesiyle belirsiz bir süre için askıya alınmıştır.

* T.C. Dışişleri Bakanlığı'nca Türk vatandaşlarının Libya'dan ayrılmaları ve zorunlu olmadıkça da seyahat etmemeleri tavsiye edilmektedir.

KAYNAKÇA

- Cental Intelligence Agency, World Factbook (<https://www.cia.gov/>)
- World Bank (Dünya Bankası) (<http://www.worldbank.org/>)
- International Trade Centre (<http://www.trademap.org/>)
- Market Acces Map (<http://www.macmap.org/>)
- T.C. Dışişleri Bakanlığı (<http://www.mfa.gov.tr/>)
- T.C. Ekonomi Bakanlığı (<http://www.ekonomi.gov.tr/>)
- Türkiye İstatistik Kurumu (<http://www.tuik.gov.tr/>)